

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Ved lovforslaget indføres en kommunal og amtskommunal bidragsordning for elever på efterskoler. Samtidig indføres en pligt for kommunerne til at give elevstøtte til efterskoleelever.

Forslaget er et led i aftalen om finanslov 1992.

Ved lovforslaget gøres kommunerne og amtskommunerne økonomisk medansvarlige for efterskolerens drift, og kommunerne forpligtes til at deltage i finansieringen af efterskoleelevers opholdsudgifter.

En kommunal bidragsordning

En kommunal bidragsordning kendes fra de øvrige private skolers område. I 1974 indførtes en kommunal bidragsordning for bl.a. friskoler og private grundskoler. De gældende bidragsordninger for de private skoler under Undervisnings- og Forskningsministeriet er beskrevet i lov nr. 214 af 5. april 1989 om kommuners og amtskommuners bidrag til statslige og private skoler og kurser og i lov nr. 411 af 6. juni 1991 om friskoler og private grundskoler m.v. Bidragsordningen for de frie grundskoler omfatter børn i børnehaveklasse og 1.-10. klasse.

Bidragsordningen blev indført i forbindelse med, at statens tilskud til folkeskolen m.v. blev omlagt til bloktilskud, og kommunerne overtog hele finansieringen af folkeskolen. Staten skulle i princippet holdes skadesløs for de udgifter, som rettelig påhviler kommunerne og amtskommunerne.

Bidragsordningen har ikke omfattet efterskoler. Antallet af efterskoleelever var i begyndelsen af 1970'erne beskedent, og det antoges, at kommunerne ikke var fristet til at løse deres undervisningsopgaver gennem denne skoleform.

De forhold, som i sin tid var bestemmende for at holde efterskolerne uden for en bidragsordning, har ændret sig betydeligt.

I skoleåret 1972/73 havde efterskolerne 6.750 årselever. I finansåret 1991 havde efterskolerne ca. 17.300 årselever.

Alene i årene 1981-91 er antallet af efterskoleelever vokset fra ca. 13.000 til ca. 17.300. Denne stigen-

de tilgang af efterskoleelever har medført, at staten har overtaget finansieringen af en undervisning, som ved en anden skoleform ville have påhvilet kommunerne helt eller delvist.

Kommunerne udmåler i stigende omfang bevillingerne til deres folkeskoler efter et taksameterprincip og får dermed automatisk en besparelse på folkeskoleudgifterne, der væsentligt overstiger det bidragsbeløb, kommunerne skal betale til staten, hver gang en elev overgår til efterskole.

Amtskommunernes bidrag foreslås fastsat sådan, at det dækker de udgifter, som staten i medfør af lov om statsstøtte til visse private skoler, jf. lovekendtgørelse nr. 659 af 25. oktober 1988, har til ekstra timer og hjælpemidler til svært handicappede elever. Dette svarer til den amtskommunale bidragsordning for de frie grundskoler.

Almindelig specialundervisning af efterskoleelever er hidtil finansieret af staten i form af ekstra lærerløntimer til skoler med særlige tilbud til læsehandicappede elever og af kommunerne i form af støtte-timer til elever på øvrige efterskoler.

Den statslige bevilling til rammetilskud til efterskoler tænkes forhøjet med et beløb svarende til det, som kommunerne hidtil har betalt til ekstra støttetimer.

En obligatorisk kommunal elevstøtteordning

Kommunerne yder i dag frivillig elevstøtte til elever på efterskoler. Kommunernes støttepraksis er meget forskellig, nogle kommuner yder indtægtsbestemt støtte, andre et fast beløb pr. elev, og nogle giver ingen elevstøtte. Denne praksis har stillet efterskoleeleverne meget ulige.

Med forslaget om en obligatorisk kommunal elevstøtte efter centralt fastsatte regler opnås, at efterskoleelevernes støttemuligheder er uafhængig af deres bopælskommune.

Den kommunale elevstøtte foreslås ydet med et fast beløb pr. uge.

Der vil fortsat være hjemmel til at yde frivillig kommunal elevstøtte.